

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 9 - November 2017
Jaargang 138
maandblad

Brussel en de fusie

De recente rellen in het centrum van Brussel-Hoofdstad hebben bij de Vlaamse partijen opnieuw het debat over de fusies van de gemeenten en de politiezones aangewakkerd. Maar de Franstaligen blijven zich verzetten, met als argument dat fusies niet zullen bijdragen tot beter bestuur en meer veiligheid.

We legden het thema voor aan professor Herman Matthijs (VUB & UGent). Zijn conclusie: "Uiteindelijk zal de federale regering er iets mee moeten doen, want

zij beheert de federale politie – die meestal moet bijspringen in Brussel – en de federale dotaties aan de zones. Maar gezien de verdeeldheid over dit onderwerp van politiefusies en de aankomende lokale alsook federale en gewestelijke verkiezingen, lijkt een wijziging van het Brussels politielandschap pas realiseerbaar na de zomer van 2019. In ieder geval iets voor de regeringsonderhandelingen en de regering Michel-II?"

Lees meer blz. 8.

Inhoud VAN DE REDACTIE De factor Verhofstadt / 2 | LEVENSBESCHOUWING De kleine Jihad / 3 |
BOEK VAN DE MAAND Een geschiedenis van het liberalisme / 4 | BUITENLAND Europa en de oneerlijke concurrentie / 6 |
CONGRES Het LVV op het Open Vld-congres / 10 | RECENSIE Onthutsende oorlogsherinneringen / 12 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

De factor Verhofstadt

Als Guy Verhofstadt op een partijcongres spreekt, hangt er steevast elektriciteit, en ook een beetje nostalgie, in de lucht. Met enige weemoed dacht hij op het jongste congres van Open Vld in Antwerpen terug aan de oprichting van de VLD, 25 jaar geleden. Uit zijn ontboezeming vloeide dankbaarheid. Hij denkt zelfs elke dag nog aan het moment van de geboorte van zijn Partij van de Burger.

De Grote Leider was bovendien niet te beroerd om zich af te vragen wat zijn nieuwe partij nu wel heeft opgebracht. Heeft de partij de verwachtingen ingelost? Maakten de Vlaamse liberalen wel de juiste keuze met hun nieuwe partij? Wat voor hem alleszins vast staat is dat de VLD een decennium lang de grootste partij was van het land. En meer nog dat de liberalen, Vlamingen en Franstaligen, al jarenlang mee in het bestuur van dat land zitten.

Als Verhofstadt op een congres spreekt, weten de Vlaamse liberalen weer waarom ze liberaal zijn. Als geen ander kan hij met overgave de liberale zielen beroeren, ja zelfs de misschien wat verslenste fierheid opfleuren.

Met enige overmoed, zo geeft hij nu zelf toe, vatte hij in 1999 als premier de opbouw van de "Modelstaat België" aan. Verhofstadt rijdt liever bergop dan naar het dal toe. Zwoegend en beukend. Zijn voortdurende overtuigingskracht en onverzettelijkheid van toen, met de veranderende tijden in de rug, krijgen een interessant perspectief in de huidige samenleving. "Het zijn geweldige tijden", zo gaat het in een radiospotje van een telecommunicatiebedrijf. En we citeren hem graag: "van een maatschappij waarin verzuilde instellingen en instituties belangrijker waren dan burgers en individuen, zijn we opgeklimmen tot een samenleving van mannen en vrouwen, ouderen en jongeren die vrijer, autonoom, mondiger en tegelijk welvarender zijn dan ooit tevoren." En Verhofstadt ziet dat geen enkele politieke partij nog om die ontvoogde burger heen kan.

Maar het gevaar ligt op de loer: "Populisten, nationalisten, religieuze fundamentalisten van allerlei slag trachten alsnog het tij te keren en de klok terug te draaien. En daarbij

worden zij steeds drierster en radicaler." We kunnen niet helemaal zeker zijn dat de liberaal-humanistische visie het heeft gehaald, of niet belaagd wordt. Om maar te denken aan de Salafistische betogen in de Vlaamse stadhuisen, waar

meisjes en jongens gescheiden worden, waar het luisteren naar hardrock als een misdaad wordt afgeschilderd of op café gaan een doodzonde is. Het antwoord van Verhofstadt: "We moeten de liberaal-humanistische traditie heruitvinden, haar opnieuw vertalen naar de nieuwe uitdagingen waarvoor de moderne maatschappij ons plaatst."

Als geen ander verkoopt Verhofstadt het vooruitgangsoptimisme. "Het is het geloof in een betere toekomst die de mens en de maatschappij drijven en vooruit helpen, en niet een of andere vorm van nostalgie naar het verleden. Meer nog zonder ons gre-

tig geloof in een betere toekomst stond de mensheid wellicht nog altijd op het peil van pakweg 500 jaar geleden."

Maar geloven in de toekomst betekent voor Verhofstadt niet passief achteruit leunen, niet vanuit een luie zetel toekijken hoe de samenleving langzaam voortkabbelt en evolueert. Integendeel. "Het vooruitgangsoptimisme dat ons, moderne liberalen inspireert, is een uiterst intense, inspannende, sommigen zouden zeggen, lastige onderneming. Want wie gelooft in de toekomst kan niet heen om het vinden van antwoorden op vele nieuwe vragen, nieuwe uitdagingen die deze toekomst gaan bepalen. Hoe verhinderen we de verdere destructie van de aarde? Hoe roepen we de klimaatopwarming daadwerkelijk een halt toe? Hoe brengen we een met hernieuwbare brandstoffen aangedreven economie tot stand? Hoe stoppen we de groeiende ongelijkheid, ongelijkheid niet alleen in financieel, maar ook in technologisch opzicht? Hoe waarborgen we in onze informatiemaatschappij de rechten van de mens, hoe stellen we zijn privacy veilig? En hoe nemen we het welzijn van alle andere levende wezens op deze planeet ter harte in plaats van botweg te negeren?"

Het zijn maar enkele vragen waarover het liberalisme zich volgens Verhofstadt dringend dient uit te spreken. •

"Het vooruitgangsoptimisme dat ons, moderne liberalen inspireert, is een uiterst intense, inspannende, sommigen zouden zeggen, lastige onderneming."

KLEINE JIHAD

‘Mijn Kleine Jihad – gedeelde waarden voor de samenleving’ is het nieuwste boek van Karin Heremans, die we ook kennen van haar vorige boek ‘Een Tip van de Sluier’ over het hoofddoekendebat. Enkele jaren verder en na een niet verminderde polarisering in de samenleving, gaat zij enkele stappen verder om oplossingen aan te reiken.

door Aviva Dierckx

Multatuli's boek 'Max Havelaar' droeg oorspronkelijk de ondertitel 'De koffieveilingen der Nederlandse Handelmaatschappij', al weten u en ik inmiddels dat deze vlag de lading niet dekte en door de schrijver super-ironisch bedoeld was. Ondertitels kunnen bedoeld zijn om je kernboodschap extra in de verf te zetten, of een bijkomend publiek te lokken... Met een titel als 'Mijn Kleine Jihad' kan Karin Heremans haar ondertitel 'gedeelde waarden voor de samenleving' goed gebruiken en zeker niet ironisch bedoeld hebben. 'Mijn Kleine Jihad', om naar een boek met dié titel te grijpen en niet te verwachten dat het de biografie is van een Syriëstrijder, moet je vertrouwd zijn met het neutrale en positieve gebruik van het begrip jihad als 'een streven met volle inspanning gericht op het goede' en niet als het synoniem voor 'heilige oorlog tegen het westen'. De titel 'Mijn Kleine Jihad' in combinatie met de ondertitel 'gedeelde waarden voor een samenleving' onderstreept dat dit boek twee publieken nodig heeft. Zij die vanuit de islam willen ijveren voor een humanistische invulling van dit geloof, en zij die vanuit iedere andere opvatting zoeken naar wat we gemeen hebben in plaats van wat ons verdeelt.

Bouwen

Karin Heremans is inmiddels een autoriteit geworden rond preventie en aanpak van radicalisering bij jongeren. Ze is nog steeds directeur van het GO! Koninklijk Atheneum van

Karin Heremans, Mijn Kleine Jihad. Uitg. Houtekiet, Antwerpen, 2017; 240 blz.; 21,99 euro.

Antwerpen, maar leidt ook het Radicalisation Awareness Network (RAN). In 'Mijn Kleine Jihad' zet ze krachtig een aantal filosofische stellingen op poten als sine qua non (zoals Popper's paradox van tolerantie en Haberman's opvattingen over identiteit) maar gaat dan over naar de pragmatische aanpak. Een stevige sokkel neerzetten van gemeenschappelijke waarden, en dan daarop bouwen. De tijd van problemen benoemen is voor haar al lang voorbij, het gaat om de aanpak ervan. Die is ze dus maar zelf

gaan organiseren ook.

Aanpak

Zij beschrijft de concrete aanpak die er nu is om argumenten te ontwikkelen tégen de verhalen van 'groomers' en 'pushers' die de radicalisering tot in de geesten van jonge kinderen brengt. Zij benadrukt het belang voor positieve rolmodellen binnen groepen waar jongeren diets gemaakt wordt dat de westerse samenleving hen eeuwig achteruistelt en dat het hiernaams milder voor hen is dan het hier en nu. Zij beschrijft de zoektocht naar de 'oorspronkelijke bronnen' van de salafistische propaganda, zodat die kunnen gekaderd worden en daardoor ontkracht door de leerkrachten. Zij geeft daarvan voorbeelden waar je mond van openvalt. Leerkrachten staan te trappelen om goede vormingen hieromtrent. Zowel de biologieleerkracht als de officiële islamleerkracht zijn vragende partij hiervoor, dat is alvast goed nieuws. Zij beschrijft hoe kunst op sommige scholen de wereld kan redden van radicalisering. Ze heeft het over mediawijsheid. Zij legt uit hoe er projecten groeien waar zonder schotten tussen vakken een verbindend verhaal gemaakt wordt. Vooral toont zij ook haar passie voor het niet in een doelgroepenbeleid wegschrijven van hele bevolkingsgroepen, maar het individueel ontvoogden en laten groeien van jonge mensen. Denk vooral niet dat het een zweverig en vergeoelijkend verhaal is. Het is veeleer liberaal. Het is rauw maar hoopvol. Het toont aan dat wie in het veld staat niet wacht op de overheid om iets te doen. Je moet dit lezen. •

De Geschiedenis van

*Annemie Neyts-Uyttebroeck
Minister van Staat,
ere-voorzitter van de Liberale
Internationale*

Het is een tocht langs triomf en neergang, wederopstanding en uitdagingen. Het besluit met een hartstochtelijk pleidooi om de essentie van een toekomstgericht liberalisme te vrijwaren voor de vele gevaren die het bedreigen.

Symbool

Op de kaft prijkt - vanzelfsprekend niet toevallig - het Vrijheidsbeeld dat op initiatief van een aantal Fransen aan de Verenigde Staten werd geschonken om de afschaffing van de slavernij te gedenken. Dirk Verhofstadt kon geen passender symbool kiezen dan dit product van een privaat initiatief om de vrijheid te celebreren, en intussen ook de vriendschap onder de volkeren. Met dit verhaal zet hij meteen de toon voor het hele boek.

Dit is niet zomaar een geschiedenis van de liberale partijen in België, Europa en de wereld, al vind je die er heus wel in; dit is een geschiedenis van het ontstaan en de ontwikkeling van een mens- en maatschappijvisie die wij liberaal noemen. Als allereerste bronnen van het liberalisme citeert hij Epicurus en Lucretius omdat zij de mensen aanzetten vrij te denken en het lot in eigen handen te nemen. Telkens opnieuw staat Verhofstadt stil bij denkers en denkstromingen die de vrije mens, zingever van het eigen bestaan, centraal stellen. Bijzondere aandacht krijgt Hugo de Groot of Grotius (1583-1645) omdat die niet enkel de basis legde voor het moderne volkenrecht, maar vooral omdat hij in 'Mare Liberum' pleitte voor vrijhandel als middel voor vrede en welvaart. Dit is een tweede belangrijke component van de liberale maatschappijvisie,

Op 9 november 2017 was een talrijk publiek verzameld in de Blauwe Zaal van het Liberaal Archief in Gent om er de presentatie van het jongste boek van Dirk Verhofstadt bij te wonen. En wat voor een boek! 'De Geschiedenis van het Liberalisme' is een fraai uitgegeven kanjer van 560 bladzijden waarin de auteur op zoek gaat naar de bronnen, de ontwikkeling en het wedervaren van het liberalisme en de liberale democratie, doorheen de eeuwen, de landen en de continenten.

namelijk dat handel niet enkel een bron is van welvaart, maar ook van vrede.

De tocht gaat verder langs de Britse en Franse denkers, die stilaan het inzicht ontwikkelen dat het een morele plicht is te streven naar het grootste geluk voor het grootste aantal mensen. Een veel minder bekend denker dan bijvoorbeeld Montesquieu of Adam Smith, is de Italiaan Beccaria (1738-1794) die, samen met de broers Verri, ijverde voor de afschaffing van de doodstraf, en van het gebruik van folteringen in gerechtelijke onderzoeken en die de basis legde voor een modern en alles omvattend strafrechtelijk systeem. Dat een geordende maatschappij enkel een rechtsstaat kan zijn waarin niemand boven de wet staat, is eveneens een liberaal grondbeginsel.

Panorama

Een volgend beginsel dat Dirk Verhofstadt na aan het hart ligt, is de gelijkheid van man en vrouw. Dat treft hij voor het eerst aan bij Condorcet, maar ook bij Olympe de Gouges, die op de guillotine stierf, bij Mary Wollstonecraft en bij John Stuart Mill. In die eerste zestig pagina's van zijn magnum opus, zoals Boudevijn Bouckaert het boek terecht betitelt, biedt Dirk Verhofstadt ons een ongeëvenaard panorama van de literaire en filosofische bronnen van het liberalisme. Na deze filosofische ontdekkingstocht vat de auteur de geschiedenis van het liberalisme aan vanaf de prille negentiende eeuw, land per land, en zelfs continent per continent. Vanaf de stichting van de allereerste liberale partij 'Liberales' in het Spaanse Cadix in 1809, voert hij ons langs de opkomst, de neergang en het dieptepunt van

het liberalisme, brengt hij de tweekamp met het nazisme en het communisme in herinnering, en ziet hij in de oprichting van de Liberale Internationale en de goedkeuring van het Manifest van Oxford in 1947, de kiem van de wedergeboorte.

Vanaf nu krijgen de politiek-economische ideeën en praktijken meer aandacht, evenals de uiteenlopende visies van liberalen over bijvoorbeeld de rol en omvang van staat en overheid. Hij hecht niet enkel belang aan de evolutie van de Liberale Internationale die zich bijvoorbeeld van meetaf heeft afgezet tegen de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika en de segregatie in de Verenigde Staten, maar besteedt ook aandacht aan een andere internationale organisatie die in de linkse media steevast werd afgeschilderd als een ultrarechtse club: de 'Mont Pélerin Society' die onafgebroken ijverde voor vrijhandel ook toen het protectionisme de kop opstak.

Wederopstanding

De tweede helft van de twintigste eeuw zag een ware wederopstanding van het liberalisme en de liberale samenleving, zeker na de val van het communisme in Oost- en Centraal-Europa. Hier kan een verwijzing naar Francis Fukuyama en zijn roemruchte 'End of History' natuurlijk niet ontbreken. Maar zoals dat nu eenmaal gaat met mensenwerk: alles keert terug en niets is volmaakt, en dus werd die dominante liberale maatschappijvisie al gauw opnieuw belaagd door - de lijst is lang - de anti-globalisten, de anti-kapitalisten, de nieuwe communisten (PvdA, les Insoumis, Die Linke), de uiterst-rechtse radicalen

het Liberalisme

(Front National, Vlaams Belang, Afd), om de moderne anti-liberale autoritaire leiders niet te vergeten.

Eén van de moeilijkst te beantwoorden dreigingen is ongetwijfeld het militante en terroristisch ingestelde islamisme. Er is dus nog steeds heel wat werk aan de winkel voor al wel het liberalisme is genegen.

De toekomst?

Om ons daarbij te helpen, schetst Dirk Verhofstadt tot slot wat hij beschouwt als de onmisbare ingrediënten van een vruchtbare liberale toekomst. De lijst is lang, veel omvattend, en uitdagend. ik citeer er enkele: zich voortdurend aanpassen aan wijzigende omstandigheden, nieuwe technologieën omarmen omdat zij antwoorden bieden op de ecologische uitdagingen, harmonieus samenleven in diversiteit bevorderen, solidariteit met armen betonen, en ten slotte en niet in het minst, onze morele kring uitbreiden tot alle mensen, ja zelfs alle levende wezens, met inbegrip van de toekomstige generaties. Om dat laatste overtuigend in de praktijk te brengen, vrees ik dat je wel heel heilig moet zijn, maar als uitdaging kan het tellen.

Hiermee heb ik hopelijk aangetoond dat dit boek van Dirk Verhofstadt geen afstandelijk academisch handboek is, maar een weliswaar zeer degelijk onderbouwd, doch hartstochtelijk geëngageerd pleidooi voor het liberalisme. Zoals hier beschreven, is het liberalisme wereldwijd onmiskenbaar een succesverhaal, ondanks soms tragische dieptepunten. Hoe komt het dan, zo rijst onvermijdelijk de vraag, dat liberale partijen het zo moeilijk hebben om percentages met twee cijfers te behalen? Hoe komt het dan dat zovelen blijven schommelen tussen de kiesdrempel en 7 à 8 procent? Die vraag houdt me al decennia bezig, maar meer dan elementen van antwoord heb ik niet.

Meer campagne voeren

Er is ten eerste het jammerlijke feit dat vele liberale partijen perfect tevreden zijn met hun schamele 5, 6 of 7 procent van de stemmen. Niet enkel zijn ze er perfect tevreden mee, ze roemen er zich bijna op, als bewees de magere aanhang hun intellectuele en morele superioriteit.

Een tweede verwante reden is dat liberale partijen niet hard genoeg werken, niet tijdens

campagnes en nog minder tussen campagnes. Er is, misschien helaas, maar zo is het nu eenmaal, er is een hemelsbreed verschil tussen ideeën spuien, en campagne voeren. En, ook jammer maar helaas, je kan geen stemmen halen indien je geen campagne voert, niet als partij, en al helemaal niet als kandidaat.

Mijn campagnedagen zijn voorbij, maar ik heb wel 33 jaar lang campagnes gevoerd, op alle niveaus, en ik weet in mijn binnenste binnen, dat ik eigenlijk nog harder had kunnen werken. Ik realiseer me dat het twittertijdperk wellicht nieuwe paradigma's noodzakelijk maakt, en ik besef dat de verschuivingen binnen de media, bijvoorbeeld de verhoogde en bikkelharde concurrentie, vormen van onprofessionele nieuwsverspreiding (echt of 'fake' nieuws), verslapping of negeren van deontologische regels de situatie niet eenvoudiger maakt. Maar het zou me verbazen dat het rechtstreekse contact met de mensen die tenslotte de kiezers zijn, minder noodzakelijk zou worden. Ik heb er jarenlang voor geijverd dat daaraan, zowel binnen de Liberale Internationale, als binnen de ALDE, de Europese Liberale partij, veel meer aandacht zou worden besteed, en dat gebeurt nu, overigens met succes want de partijen leren van elkaar en wisselen ideeën en beste praktijken uit. Vandaag zijn er 7 liberale premiers in de Europese Unie, meer dan ooit voordien. Moge dat de voorbode zijn van een schitterende liberale toekomst waaraan Dirk Verhofstadt zo'n mooi boek heeft gewijd. •

*Dirk Verhofstadt,
De geschiedenis van
het liberalisme. Uitg.
Houtekiet, Antwerpen,
2017; 640 blz.; 29,99
euro.*

IEDEREEN AAN DE

door Lukas De Vos

Wat kan je doen als een land onder de prijs zijn waren aanbiedt? Tot voor kort keek de EU de andere kant op. Maar nu is het menens. Het Europees Parlement neemt vooral China, maar ook de VS op de korrel. En beslist Europees Commissaris voor Mededinging Margrethe Vestager nieuwe wapens te geven om oneerlijke concurrentie een halt toe te roepen. Vestager, genoemd als mogelijk nieuwe voorzitter van de Europese Commissie, heeft haar op haar tanden, helemaal in de lijn van Karel Van Miert of Neelie Kroes. Ze heeft bij voorbeeld Amazon tot de orde geroepen, Starbucks, en vooral Apple, dat ruim 13 miljard euro staatssteun van Ierland moet terugbetalen. Ook als Dublin weinig scheutig is om dat te doen – de zaak ligt nu bij het gerecht – maakt een lidstaat weinig kans als de algemene richtlijnen overtreden worden.

China de boeman

In de vuurlijn ligt vandaag China. Dat levert goedkoop staal en goedkope elektrische batterijen aan de auto- en vliegtuigbouw. Maar dat kan enkel langs onbeschaamde staatssubsidies om, met de bedoeling tegen 2020 tweederde van de markt in handen te krijgen. “Het is een schande dat BYD – Build Your Dreams, een volledig staatsbedrijf – een offerte binnenhaalt bij de luchthaven van Zaventem om 30 elektrisch aangedreven bussen te leveren”, mort Ivo Belet (EVP). “BYD verkocht vorig jaar 11.000 bussen, een verveelvoudiging op amper drie jaar tijd. Peking bezondigt zich aan drie overtredingen: staatssteun, beperkingen voor

Het zat er aan te komen, en het is eindelijk gebeurd. Europa kent zichzelf de middelen toe om oneerlijke concurrentie en taksvervalsing aan te pakken. De aanleiding is niet min. Terwijl de Unie zich gewetensvol houdt aan de regels van de Wereldhandelsorganisatie, slaan andere grootmachten munt uit onterechte subsidiëring van nichemarkten. En intern bedreigen de lidstaten elkaar om multinationals aan boord te houden. Aan beide ziekten moet een einde komen.

buitenlandse producenten, uitkoop van lithiummijnen overal ter wereld. Natuurlijk dat ze tegen 2020 hun batterijproducten willen en kunnen verdubbelen”.

Dat kan omdat China profiteert van de overgangstermijn die eigen productie moest beschermen, die is afgelopen. “Weet je dat gewoon hun bewuste overproductie van staal driemaal de hele Europese productie overstijgt?”, merkt Sander Loones (ECR) op. De slinger slaat te ver door, zowel ten aanzien van China als van Amerika (Boeing versus Airbus; “America First”, oreeerde Donald Trump). “Je mag nooit het evenwicht uit het oog verliezen tussen de neiging tot protectionisme, afscherming van de markt, en de kracht van een open Europa, dat een handelverloerend continent is”.

Ecologisch en sociaal

Er liggen in het Europees Parlement twee teksten voor. Het rapport Cicu, dat nu goedgekeurd is, en het rapport Fjellner, dat de wetegevende omkadering aanreikt. Vanaf deze week houdt de Commissie ook rekening met sociale en ecologische normen. Concreet wil dat zeggen dat nagegaan wordt of de arbeidsomstandigheden en de verloning wel in overeenstemming zijn met de richtlijnen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), en of rekening is gehouden met de vervuilende productie-

methodes. Twee factoren die de kostprijs danig beïnvloeden.

Met name voor de elektrische batterijen en de vliegtuigbouw zijn dat vandaag sterk vervalsende onderdelen. Japan moest toegeven dat Kobe-staal ernstige fouten vertoonde. Dumping van staalvoorraden uit China, aan veel te lage prijzen, dreigt de Teesside fabrieken in GB, met tweeduizend werknemers, de nek om te wringen. De invoer van Chinees staal is de laatste jaren verviervoudigd.

Steun aan KMO's

Dat betekent meteen dat de EU steun gaat verlenen aan KMO's om hun positie te versterken, en de uitvoer van eigen productie gaat begeleiden.

“Gelijke wetten en gelijke kansen voor ie-

“De EU is de eerste internationale speler die rekening houdt met arbeidsvoorwaarden en milieu-effecten”, aldus de liberale Marietje Schaake (ALDE).

APPEL EN DE PEER

Europarlementslid Hilde Vautmans (Open Vld-ALDE): "Als elke EU-burger drie stuks eigen fruit eet per dag, dan eten we de boycot op."

dereen", besloot rapporteur Salvatoe Cuci. "De EU is de eerste internationale speler die rekening houdt met arbeidsvoorwaarden en milieu-effecten", voegde de liberale Marietje Schaake (ALDE) eraan toe.

Gemakzucht is de doodsteek, beamen zowel Belet als Loones. "Het begin van alles is de eigen economie versterken", zegt Loones. "Dat kan alleen door uitmuntendheid, die verhinderen vijandige overnames. Als we niet willen dat onze bedrijven worden weggekocht, moeten we oog hebben voor drie onderdelen: er moet ruimte zijn om te investeren, de tewerkstelling moet flexibel worden; de belastingen voor ondernemingen moeten naar omlaag".

Appelen en peren

Ook mangelt het aan eensgezindheid. Het pijnpunt met Rusland blijft Oekraïne. Europa heeft, in navolging en onder druk van de VS, een handelsembargo tegen Moskou afgekondigd. Of dat wils was, zorgt voor gereede twijfel in Europese kringen. "Wij dachten dat de tegenmaatregelen van Poetin voor onze boycot vanwege Oekraïne van tijdelijke aard zouden

zijn", zucht Hilde Vautmans (ALDE). "Maar dit is al de vierde oogst die niet door kan gaan. Peren, bedoel ik, uit de streek rond Sint-Truiden. Wij hebben appellars gerooid om onze 'vuile' maar zeer gegeerde Conférenceperen te slijten. Van de 106 miljoen ton peren, gingen liefst 98 ton naar Rusland. Wat nu."

Andere horizonten en afzetmarkten zoeken, allicht? "Zeker. Allicht. Maar dat kost tijd. Onze fruitboeren staat het water aan de lippen. Hadden we tegen Poetin gezegd, stop de invoer van Duitse auto's, de zaak was opgelost binnen de twee dagen. Maar nu?" "Juist", zeg Tom Vandenkendelaere (EVP). "De perenuitvoer is van 30 % tot 0 % naar Rusland teruggevalen. De varkens uit West-Vlaanderen van 25 % naar nul. Twee cruciale vragen: hoe kunnen we de getroffen boeren vergoeden? En hoe kun je het landbouwbudget, toch goed voor een derde van de hele begroting, snel en efficiënt inzetten?" Vandenkendelaere blijf daar nuchter onder. Nieuwe afzetmarkten moeten voor een duurzaam beleid zorgen, reken op 15, 20 jaar. Canada, Brazilië, India, het zijn geïnteresseerde markten, maar die moet je

geduldig uitbouwen. "En Europa moet opnieuw uitvoerkredieten invoeren, zelfs als er wettelijke problemen ontstaan".

Vautmans wil dat best geloven, maar is wat ontgoocheld in de lauwe reactie van de Europese lidstaten na het debat met commissaris Phil Hogan. Hij antwoordde amper op de verzoeken van het parlement. Welke stappen ging hij ondernemen om een machts- en onderhandelingspositie te bekomen, die de tegenstand kan goedkeuren? Zijn er studies gemaakt over de financiële weerslag van de boycot? Hoe kun je de getroffen uitvoerders vergoeden? En hoe gaan we de banden met Rusland normaliseren?

Vautmans is daar gevoelig voor, tenslotte had haar gemeente Sint-Truiden 60 % van haar peren voorbestemd voor Rusland. "Geplukt, vrachtwagen op, vervoerd, gelost". Klein opgestart, maar forse armslag gekregen. We moeten onze Europese Economische Ruimte uitbreiden tot en met Rusland. We moeten inpraten op het middenveld om een sterke politieke stellingname te verdedigen. We moeten denken aan uitwisseling met Russische studenten. En oog hebben voor hun twijfels, de uitbreiding van de EU, van de NAVO ook, de zaak Syrië.

Eet meer fruit

Vautmans ziet ook heil in het eigen verbruik. "Als elke EU-burger drie stuks eigen fruit eet per dag, dan eten we de boycot op. Nu ligt het gemiddelde in België niet eens op 1 stuk per dag, en dan nog hoofdzakelijk op bananen. Iedereen aan de appel en de peer! Een vergelijking gaat niet op". •

** met dank aan Ernst Übelacker en Pascal Fuchs voor hun hulp.*

Naar een fusie van de Brusselse politiezones?

door Prof. Herman Matthijs

Soorten

Er bestaan twee soorten politiezones, namelijk de 'PZ' (Politiezone) bestaande uit één stad of gemeente (bijv. Brugge) en de 'IPZ' (Inter Politie Zone) bestaande uit minstens twee gemeenten (bijv. alle Brusselse zones). In het eerste geval is de burgemeester het politieke hoofd van de politie en worden de politiezaken desgevallend goedgekeurd door de betrokken gemeenteraad. Bij de 'IPZ' is er een politiecollege van de betrokken burgemeesters. Dit laatste kan voor spanningen zorgen als gevolg van de stemverhoudingen. Zo domineert Brussel-Stad de zone met Elsene, en Schaarbeek moet niet teveel rekening houden met Evere, alsook St-Joosten-Node. Ook Ukkel, tegenover Oudergem en Watermaal-Bosvoorde, en Anderlecht, tegenover St.-Gilles en Vorst, zijn voorbeelden van dominerende gemeenten in een IPZ. Alleen in de zones Brussel West en Montgomery zijn er geen dominerende burgemeesters in het politiecollege. Daarnaast kent de 'IPZ' ook een politieraad die bestaat uit leden van de betrokken gemeenteraden. In het oude systeem van de gemeentepolitie waren de burgemeesters en de gemeenteraden veel zekerder van hun macht!

Profiel

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt zes politiezones, die we hierna even schetsen. De belangrijkste zone is Brussel Hoofdstad (174.000 inwoners) met Elsene (86.000 inwoners). Dat korps heeft zowat 2.475 mensen in dienst. Dit is ook de zone met de vele manifestaties, beveiligingen en sportieve, alsook culturele activiteiten (4.200 in 2016). In deze zone woont maar 10 procent van het

Er is al heel wat inkt gevloeid over een fusie van de zes Brusselse politiezones. Het was nog een belangrijk item als gevolg van de terreuraanslagen van 2016 in Brussel en Zaventem. Na de recente rellen van 11 november en de dagen daarna in Brussel-centrum, is er opnieuw nogal wat te doen over de werking en de inzet van de Brusselse lokale politie. Maar hoe zit het nu met de Brusselse politiezones en is een fusie een mogelijkheid? Een analyse op basis van de feiten!

personeel in een van de twee gemeenten van de zone! Daardoor is de band tussen de politie en de bevolking al een stuk minder.

De zone 'POLBRUNO' (Schaarbeek, Evere en St.-Joost) heeft zowat 900 mensen in dienst voor een bevolking van bijna 200.000 inwoners. Het is een zeer dicht bevolkte zone met veel probleemwijken en ook de NAVO-site.

De zone 'Brussel Zuid' (Anderlecht, St.-Gilles en Vorst) heeft zowat 890 mensen in dienst voor een bevolking van bijna 225.000 mensen. Ook dit is een zone met veel probleemwijken.

De vierde grootste zone in manschappen is 'Brussel West' (St.-Jans-Molenbeek, Jette, Ganshoren, St.-AgathaBerchem en Koekelberg) met ongeveer 850 werknemers voor een bevolking van bijna 220.000 inwoners. Dit is een zone met veel verschillen tussen het probleem 'Molenbeek' en de meer rustigere alsook rijkere gemeenten als Jette en Ganshoren. Wel is deze zone 'West' de zone waar het meeste personeel dat werkzaam is in de zone, ook woont (51%).

Niet te weinig volk

De zone 'Montgomery' (Etterbeek en de twee Woluwes) heeft ongeveer 535 mensen in dienst voor een bevolking van 145.000 mensen. Deze zone is een residentieler – rijkere zone en dat geldt ook voor de zesde zone 'Ukkel-Oudergem-Watermaal Bosvoorde' met zowat 530 mensen voor ongeveer 140.000

inwoners. In totaal telt het Brussels Gewest ongeveer 1.183.545 inwoners (1 jan. 2017) en zowat 6.180 politiepersoneel (agenten en calog; het administratief en logistiek kader). Dit laatste geeft een verhouding van 1 politieagent per 191 inwoners. Ten aanzien van de stad - 'PZ' Antwerpen met 520.000 inwoners en een personeelsbestand van 2.739, is dit ongeveer gelijk. (Antwerpen 1 per 189 inwoners) Maar de huidige zone Brussel Hoofdstad-Elsene heeft een verhouding van 1 politieagent op 105 inwoners! Dus de uitleg van burgemeester Close dat hij te weinig volk heeft, slaat op niets! Trouwens de zes Brusselse zones staan allemaal in de top van 's lands meest bemande (IPZ's en dat samen met Antwerpen (2.739 man), Gent (1.248), Luik (1.131) en Charleroi (1.060).

Fusie of geen fusie?

In het Vlaams Gewest zijn er al diverse fusies geweest van politiezones, met Mechelen/Willebroek, Maasmechelen/Lanaken, Limburg regio hoofdstad komende uit de zones Hazodi en West Limburg, Carma als fusie van Noord Oost Limburg en Midden Limburg, Zennevallei als fusie van de aparte zones Halle en Beersel en SP Leeuw, Voer & Dijle als fusie van de zones Dijleland en Teruren en Waasland Noord als Beveren, St.-Gillis Waas en Stekene. Zodoende zijn er nog 109 Vlaamse zones over op een totaal van 308 gemeenten.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er

nooit een fusie geweest en bestaan er nog steeds de zes vermelde zones voor de 19 gemeenten. Binnen het Duitstalig gebied 'OstBelgien' zijn er nog steeds de twee zones (Eifel en Weser-Gohl) voor de negen aldaar gelegen gemeenten. In het Waalse Gewest zijn er 70 politiezones voor 253 gemeenten. Ook in dit Gewest zijn er nog geen fusies geweest van politiezones. Het aantal politiezones bedraagt op heden 187.

Een politiezone wordt opgericht na instemming van de betrokken gemeenten en per Koninklijk Besluit door de federale minister van Binnenlandse Zaken. Tevens kan men met een gewone parlementaire meerderheid in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de wet wijzigen op de organisatie van de federale-lokale politie. Theoretisch kunnen de Vlaamse partijen, met 87 zetels op een totaal van 150, alleen de politionele structuur wijzigen. Maar voor de politieke liefde in de regering wordt dat niet gedaan! Zo zou de federale overheid de Brusselse politiezones onder federaal beheer kunnen plaatsen. Maar dat gaat voor de Vlaamse partijen ook niet. Het is opvallend dat de Vlaamse politieke partijen pleiten voor een fusie, maar de Franstalige politici zijn daar geen voorstander van. Dit laatste heeft ook te maken met de politieke macht van de Franstalige partijen in de Brus-

selse gemeenten en het Gewest. De Vlaamse invloed is minimaal binnen de 19 gemeenten en relatief op het niveau van het gewest.

Brandweer als voorbeeld

Een fusie van de zes Brusselse zones is, naar omvang van bevolking en personeel, ongezien in dit land. Deze hypothese houdt in dat het gewest de lokale Brusselse politie gaat beheren. Dit zal op veel weerstand stuiten bij de 19 burgemeesters. Maar er is een voorbeeld met de brandweer. Die wordt beheerd door het gewest en wordt alom geprezen om zijn efficiëntie. Het niet fusioneren is ook een problematische zaak in de beeldvorming over Brussel bij de internationale media. Inderdaad de recente rellen kwamen wereldwijd uitgebreid in de media en zijn nefast voor het imago van de hoofdstad (toerisme) alsook de investeringen voor heel Brussel! Maar in vele andere hoofdsteden bestaat een ééngemaakt politiekorps (Parijs, Londen...). Een mogelijke fusie van de zones is ook verbonden met de discussie over de fusies van de Brusselse gemeenten. Daarover is het gewest bevoegd, maar – laat ons eerlijk zijn – daarover is de Franstalige politieke wereld het volmondig eens: 'Non!' Een andere mogelijkheid zou zijn om niet naar één politiezone te gaan, maar de huidige zes te herleiden tot

een lager aantal en geen eengemaakte gewestelijke zone (bijv. nog drie). Ongetwijfeld dromen vele Brusselse burgemeesters ervan om terug naar de oude situatie te gaan, zijnde: één korps per gemeente. Er zijn enorme verschillen qua veiligheidsproblematiek tussen de huidige zones, namelijk: 'Montgomery' en 'Ukkel' versus de andere vier.

Trouwens, naast de politie-organisatie in het gewest zijn er ook een aantal maatschappelijke factoren die de veiligheid beïnvloeden: de snelle demografische groei, de bevolkingsdichtheid, de gebrekkige integratie, criminaliteit, de werking van het parket en de rechterlijke overheid, de dalende welvaart in dit gewest, de hoge werkloosheid enz...

Conclusie

Uiteindelijk zal de federale regering er iets mee moeten doen, want zij beheert de federale politie – die meestal moet bijspringen te Brussel – en de federale dotaties aan de zones. Maar gezien de verdeeldheid over dit onderwerp van politiefusies en de aankomende lokale alsook federale en gewestelijke verkiezingen, lijkt een wijziging van het Brussels politielandschap pas realiseerbaar na de zomer van 2019. In ieder geval iets voor de regeringsonderhandelingen en de regering Michel-II? •

LVV OP HET VRIJHEIDS-CONGRES

Open Vld organiseerde op 17, 18 en 19 november in Antwerpen een Vrijheidscongres waarin de partij vooruitblikte op het komende decennium. De congresstukken omvatten een breed scala aan onderwerpen in maar liefst een 120-tal resoluties. Aanknepend met een traditie heeft ook het Liberaal Vlaams Verbond een stevige inhoudelijke duit in het zakje gedaan. Op een voorbereidende vergadering werd beslist op constructieve wijze in te zetten op enkele kernpunten.

door Werner Vandenbruwaene

Eigendom

Onder impuls van het LVV werd het belang van het eigendomsrecht scherper geformuleerd, en werd de vage passage over “we ge-

ven iedereen de kans om een eigen huis te verwerven” geschrapt. Eén van de belangrijkste lessen uit de financiële crises, en verschillende economische inzichten waarschuwen immers voor een te voluntaristisch ingrijpen in de huizenmarkt. Dat het eenieder vrijstaat

eigendom te verwerven, staat buiten kijf. Maar overheidsondersteuning moet waakzaam worden bekeken.

Migratie

De oorspronkelijke resolutie van Open Vld inzake migratie gaf volgens ons te weinig aan dat migratie een fundamenteel gegeven is van mensen op zoek naar geluk, op zoek naar een beter leven. Als vrijheid één doel inhoudt, is het dat wel. Wij hebben geprobeerd om de resolutie scherper te stellen, door zowel dit uitgangspunt beter te formuleren, het filosofisch belang van open grenzen te duiden, en een positievere kijk op migratie te formuleren. Helaas werd ons amendement onvoldoende gedragen. A sign of the times in een rechts en xenofob klimaat van electoraal opbod. Amendement LVV (niet weerhouden): Liberalen zijn principiële voorstanders van een wereld waar kenmerken zoals ras, nationaliteit of plaats van geboorte geen invloed mogen hebben op hoe een individu zijn/haar leven wenst in te richten. Het nastreven van geluk en welvaart zijn de essentiële gevolgen van het zelfbeschikkingsrecht. Binnen de

Werner Vandenbruwaene.

huidige welvaartsstaat en maatschappelijke context zijn open grenzen geen realistische of wenselijke optie. Om die reden stellen we als Open VLD een werkbaar alternatief voor.

Begroting en kerntakendebat

Het moge duidelijk wezen dat de huidige centrumrechtse meerderheid als de dood is voor hogere lasten en de ontluikende economische groei niet wil fnuiken. Daarom zwijgt ze liever over de penibele situatie van de overheidsboekhouding. De immense staatsschuld en het complete politieke onvermogen om zelfs maar een begroting in evenwicht te presenteren waar inkomsten en uitgaven gelijke tred houden, is voor liberalen onvoorstelbaar. De resolutie waar de Open Vld voorstelde het overheidsbeslag te laten dalen tot 45 %, wat op zich een flinke stap in de juiste richting is, heeft het LVV sterk ingezet op een diepgaandere invulling door de daling van het overheidsbeslag te verbinden aan de verplichting tot begrotingsoverschot en reductie van de staatsschuld in lijn met Europese verplichtingen. Ons amendement leidde tot een fel debat met onder meer voorzitter Rutten en minister Tommelein die waarschuwden voor een te drastisch en rigide kader. Een fel debat wees uit dat de aanwezigen het eens waren dat verstrengde regels broodnodig zijn om een ontsporende situatie minstens niet te verergeren.

Toevoeging LVV:

We geloven ook in een gezonde begroting in evenwicht op lange termijn. Hiervoor dienen we dringend stappen te ondernemen op kor-

te termijn. Een jaarlijks begrotingsoverschot moet de norm worden. Onze globale overheidsschuld moeten we verminderen naar de Europese referentie van 60% BBP tegen 2040.

Aansluitend bij dit punt hebben we samen met enkele amendementen van onder andere Jong VLD, LVSV en Dirk Verhofstadt flink ingezet op het thema kerntaken van de overheid.

Fiscaliteit

Het uitgangspunt van de Open VLD, de vlak-taks in de personenbelasting kan wel op de volledige steun van het LVV rekenen. Onverwijld invoeren en op die wijze drastisch

vereenvoudigen en verlagen van de belasting moet de doelstelling zijn en blijven.

In het luik fiscaliteit heeft LVV bestuurslid Nicolas Engelmann op gedegen wijze enkele amendementen inzake vennootschapsbelasting, tax shift en EU-harmonisering verdedigd, die helaas weinig impact ressorteerden.

Europese Unie

Ook in het debat rond de EU heeft het LVV zijn duit in het zakje gedaan door sommige anti-liberale maatregelen die werden voorgesteld inzake overheidssteun tegen te gaan, en door te wijzen op sommige inhoudelijke onvolmaaktheden van de resoluties.

Brussel

Het LVV kan fier zijn op de verwezenlijking om een resolutie rond Brussel te formuleren en met succes te verdedigen. Onder impuls van Wim Aerts en Thibault Viaene zal Open Vld een resolutie opnemen die het bestuurlijk kluwen van Brussel wil ontwarren om het potentieel van dit internationaal georiënteerde stadsgewest te realiseren.

Het LVV nam zoals dat hoort een leidende rol op, en is vastbesloten dit in de toekomst verder te zetten. Onze komende activiteiten zullen ongetwijfeld nader ingaan op deze actuele thema's. •

Onthutsende oorlogsherinnering

door John Rijpens

Bergeys ontroerde ons destijds al met 'Oorlogsliefde', een love story, een (h)eerlijk thema over liefde, verdriet, hoop, wanhoop, historische gegevens, feiten en belevenissen, die zich tussen 1943 en 1945 afspeelden. Kort hierop volgde 'Gaan jullie ons doodschieten?' met een dertigtal getuigenissen van gewone mensen tijdens WO II. 'Aanvallen! Het verhaal van Ward van het 13e', heeft WO I gedeeltelijk als achtergrond met het titelpersonage dat zich tracht te herinneren en zijn veertienjarige kleinzoon die als puber probeert door te dringen tot de aan Alzheimer lijdende oorlogsveteraan die de sixties via zijn kleinzoon observeert. Heerlijk.

Een weinig fictie, veel realiteit

En nu 'De verdwijning van Anna Verduyn': "Een mengeling van realiteit en fictie," vertelt Bergeys, "op haar 93ste deed mijn moeder me het relaas van de belevenissen van haar moeder in WO I en die van zichzelf als gewapende verzetsstrijdster tijdens WO II."

In het eerste deel was oma verloofd met de brave, opgeroepen Francis, die zich aan het Belgische front in Noordschote ontpopte als scherpshutter maar er zelf op 25 november 1916, "verraden door de flikkering van het zonlicht", werd neergeschoten.

Enkele weken na de inval van de Duitsers vluchtte oma, Anna Verduyn, vanuit Antwerpen naar Nederland om van daaruit in Engeland te geraken. Zij belandde in Elisabethville, Birtley, een soort Belgische enclave waar zij als verpleegster vrij snel met het helpen verzorgen van Britse gewonde soldaten meer dan behulpzaam was. Hierna trok zij naar het

Roland Bergeys (°1954) publiceerde al verschillende boeken over de twee wereldoorlogen. In zijn jongste roman, 'De verdwijning van Anna Verduyn' gebaseerd op waargebeurde feiten, vertelt hij hoe zijn moeder en zijn oma in WO I en WO II in opstand kwamen tegen de bezetter.

zwaar gebombardeerde Folkstone, werkte als poetsvrouw en keukenmeid in Milford Haven, Wales. Door het oorlogsgeweld verzeilde ze in het Franse Normandsiche Fécamps en nam er dienst bij het Belgische leger. Zij wilde terug naar Antwerpen maar verder dan Amiens geraakte zij niet, spoorde naar Parijs, op het slagveld werd zij opgepakt door Duitse soldaten en beschuldigd van spionage. Op 7 oktober 1918 wordt zij ter dood veroordeeld en gedeporteerd naar een gevangenis in Siegburg, Rijnland Westfalen, wachtend op haar executie. Ze kwam op een onwaarschijnlijke manier vrij. De oorlog was voorbij. Ze bracht een odyssee tot een einde.

Gewapend verzet

In het tweede deel maken we kennis met de Anna Verduyn in mei 1940. Ze is getrouwd en woont met haar man Hendrik en hun dochtertje in Edegem in een villaatje bij haar ouders. Zij wil al lang geen verpleegster meer zijn, de herinneringen wegen te zwaar. Zij werkt nu als secretaresse in een lokaal bedrijfje van conservendoosjes. Onverwacht wordt zij door een kapitein van het Kriegsgerecht in Antwerpen opgeroepen, die haar toesnauwt: "Wij hebben nog een rekening te vereffenen, Frau Verduyn!" Haar man wordt als onvrijwillige arbeidskracht naar Duitsland gevoerd en zal er omkomen tijdens een bombardement. Het bedrijfje waar Anna werkt wordt door de Duitsers in beslag genomen, ze mag

er blijven maar het wordt een moeilijke periode van wantrouwen in collega's. Anna geraakt betrokken bij het gewapende verzet. Zij wordt een van de vele onbekende heldinnen die beide wereldoorlogen overleeft. Zij koestert de anonimiteit en neemt afstand van de weerstandsbeweging wanneer een aantal van haar leden bij de bevrijding baldadigheden begingen tegen vermeende collaborateurs. Op 9 mei 1945 schrijft ze in haar dagboek: "De oorlog heeft hoe dan ook gewonnen, hij heeft ons gezin verscheurd..."

Bijna terloops krijgt de lezer een beeld van de angst, onzekerheid, wanhoop en verveling van de oorlogsjaren. Het werk van Bergeys, en vooral deze 'Verdwijning van Anna Verduyn', onderscheidt zich door de vermenging van feit en fictie, de steeds wisselende vertelperspectieven en een rijke variatie aan vertelselvormen, met vooral overtuigende en herkenbare dialogen. De auteur zorgt voor redelijk alternatief discussiestof over iemand die de twee wereldoorlogen persoonlijk meemaakte en zorgt voor traditionele visies en nieuwe inzichten die hij tegenover elkaar zet. •

Roland Bergeys, *De verdwijning van Anna Verduyn, van burgervrouw tot verzetsstrijdster*. Uitg. les iles (verdeeld door EPO), Ellezelles, 2017; 255 blz.; 19,95 euro.